

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

ALUESUUNNITTELUKATSAUS 2018

ETELÄ-KARJALAN LIITTO

MAALISKUU 2018
ALUESUUNNITTELU

Sisältö

/ ETELÄ-KARJALAN LIITON JÄSENKUNNILLE JA SIDOSRYHMILLE	5
/ 1. MAAKUNTAKAAVA JA SEN TEHTÄVÄ.....	6
1.1 MAAKUNTAKAAVAN MITTAKAAVA.....	6
1.2 ETELÄ-KARJALAN VOIMASSA OLEVAT MAAKUNTAKAAVAT	6
1.2.1 Kokonaismaakuntakaava 2011	7
1.2.2 Ensimmäinen vaihemaakuntakaava 2015	7
1.2.3 Seuraava maakuntakaava	7
1.3 MAAKUNTAKAAVAN TOTEUTTAMISEN EDISTÄMINEN JA SEURANTA	7
/ 2. ETELÄ-KARJALAN LIITOLTA PYYDETTÄVÄT LAUSUNNOT	8
2.1 YLEISKAAVAT	8
2.2 ASEMAKAAVAT	8
2.3 LAUSUNTOJEN MÄÄRÄAJOISTA.....	8
/ 3. LIIKENNE.....	9
/ 4. TIETOTUOTANTO JA YHTEISTYÖ	9
4.1 STRATEGIAT JA SUUNNITELMAT.....	9
4.2 EDUNVALVONTA	10
4.3 SELVITYKSET	11
4.4 TILASTOT JA PAIKKATietoaineistot	11
4.5 HANKKEET JA YHTEISTYÖKUVIOT	12
/ 5. ALUESUUNNITTELU, HENKILÖSTÖ JA YHTEYSTIEDOT	14

/ ETELÄ-KARJALAN LIITON JÄSENKUNNILLE JA SIDOSRYHMILLE

Aluesuunnittelukatsauksessa esitellään Etelä-Karjalan liitossa vireillä olevat ja lähiaikoina vireille tulevat maakunnan aluesuunnitteluun ja kehittämiseen kuuluvat asiat. Etelä-Karjalan aluesuunnittelukatsaus edistää tiedon kulkua ja kuntien mahdollisuuksia huomioida kunnan kaavoituskatsauksessa maakunnan kaava- ja muut maakunnan alueiden suunnitteluun kuuluvat asiat. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista sekä lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä (kaavoituskatsaus). Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (15§) mukaan maakunnan liiton on tiedotettava alueensa kunnille vireillä olevista suunnitelmistaan ja muista kuntien alueiden käytön suunnitteluun, rakennettuun ympäristöön ja rakentamisen ohjaukseen vaikuttavista toimenpiteistä. Tämä aluesuunnittelukatsaus on luettavissa myös Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla.

Etelä-Karjalan liitto toimii perussopimuksen mukaan maakunnan ja sen kuntien sekä asukkaiden eduksi niin kehittämis- ja edunvalvonta- kuin tutkimus- ja suunnitteluorganisaationakin. Hyvän ja laadukkaan elinympäristön turvaaminen on yksi tärkeimmistä tehtävistä, ja tämän tavoitteen toteuttamisen perustan muodostavat laki alueiden kehittämisestä sekä maankäyttö- ja rakennuslaki.

Etelä-Karjalan liiton aluesuunnitteluyksikön johtajana toimii Marjo Wallenius. Aluesuunnitteluyksikön tehtäviin kuuluu maankäytön suunnittelu, ympäristö- ja liikenneasiat sekä paikkatietoaineistojen ylläpito ja kehittäminen. Lisätietoa Etelä-Karjalan liiton toiminnasta ja meneillään olevista hankkeista osoitteessa www.ekarjala.fi/liitto.

Imatran kylpylä ja satama

Kuva: Arto Hämäläinen

/ 1. MAAKUNTAKAAVA JA SEN TEHTÄVÄ

Maakuntakaavan laadinnassa tavoitteena on maankäyttö- ja rakennuslain 1§:n mukaisesti järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Lisäksi tavoitteena on turvata jokaiselle halukkaalle osallistumismahdollisuus, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus sekä asiantuntemuksen monipuolisuus ja avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevista asioista. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön sekä yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 26§:n ja 27§:n mukaan maakunnan liiton tulee huolehtia maakuntakaavan laatimisesta, kaavan ajan tasalla pitämisestä ja sen kehittämisestä. Maakuntakaavan laatiminen kuuluu siis maakunnan liiton lakisääteisiin tehtäviin. Maakuntakaava on mahdollista laatia vaiheittain tai osa-alueittain. Etelä-Karjalan maakuntakaavan laadinnasta vastaa Etelä-Karjalan liitto. Maakuntakaavat hyväksyy maakuntavaltuusto. Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen myötä ympäristöministeriö ei enää jatkossa vahvista maakuntakaavoja eikä kuntien yhteisiä yleiskaavoja. Nykyisin maakuntakaavasta päättää maakunnan liitto. Lakimuutos ei vaikuta kaavojen sisältövaatimuksiin. Maakuntavaltuuston hyväksymään maakuntakaavaan voi hakea muutosta hallinto-oikeudesta. Vahvistamista koskeva muutos tuli voimaan 1.1.2016 alkaen.

Ympäristöministeriössä on meneillään alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän uudistaminen, jonka tarkoituksena on vastata tulevaisuuden haasteisiin sekä hyödyntää sen tuomia mahdollisuuksia ja tukea myös maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelua. Tärkeä osa lain uudistamista on kaavajärjestelmän yksinkertaistaminen sekä valmistelun, päätöksenteon ja toimeenpanon prosessien kehittäminen. Uudistetun lainsäädännön on määrä valmistua vuosikymmenen alkupuolella. Lisäksi alueiden suunnitteluun vaikuttaa tuorein Pariisin ilmastopöytäkirja, joka korostaa entisestään ilmastomuutoksen hillintää keskeisenä alueidenkäytön kehittämisen lähtökohtana. Tulevaisuudessa myös maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteen toimivuus korostuu.

Valtioneuvosto antoi päätöksensä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista joulukuussa 2017 ja päätös tulee voimaan 1. huhtikuuta 2018. Päätös korvaa vuosina

2000 ja 2008 tehdyt päätökset valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden teemoja ovat: toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uudistumiskykyinen energiahuolto. Maankäyttö- ja rakennuslain 24§:n 2. momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Myös meneillään olevan maakuntauudistuksen myötä vuonna 2020 maakuntien alueidensuunnittelun tehtäväkenttä tulee laajentumaan ja mahdollisesti myös muuttumaan.

1.1 MAAKUNTAKAAVAN MITTAKAAVA

Maakuntakaava on yleispiirteinen, ylikunnallinen alueiden käytön suunnitelma. Maakuntakaavassa osoitetaan aluevarauksia valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden toteuttamiseksi taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteensovittamiseksi.

Etelä-Karjalan maakuntakaava ja 1. vaihemaakuntakaava on laadittu ja vahvistettu mittakaavassa 1:100 000. Maakuntakaavan yleispiirteisyydestä johtuen kartalla ei ole tarpeen esittää kiinteistörajoja eikä selostukseen liitty maanomistajaluetteloa.

Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen maakuntakaavakartan tulkinnessa sen mittakaavaa ei ole perusteltua muuttaa, vaan se tulee esittää kaikissa kaava- ym. asiakirjoissa virallisesti vahvistetussa mittakaavassaan 1:100 000.

1.2 ETELÄ-KARJALAN VOIMASSA OLEVAT MAAKUNTAKAAVAT

Etelä-Karjalassa on voimassa kaksi maakuntakaavaa: **Etelä-Karjalan kokonaismaakuntakaava** (2011) ja **Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava** (2015). Voimassa olevista maakuntakaavoista on laadittu epävirallinen kaavayhdistelmä, johon voi tutustua Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla ja kotisivuille toteutetussa karttapalvelussa. Kaavayhdistelmä on laadittu helpottamaan voimassa olevien kaavojen tarkastelua samanaikaisesti. Kaavojen merkinnät ja määräykset on myös koottu yhteiseen, tiiviiseen selostukseen.

Kaavayhdistelmä on katseltavissa myös Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkuna karttapalvelussa. Yhdistelmäkaavan paikkatietoaineiston voi ladata Lounaispaikan Inspire-tietopalvelusta. Linkit palveluihin löytyvät tämän raportin lopusta.

1.2.1 Kokonaismaakuntakaava 2011

Etelä-Karjalan maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Karjalan kokonaismaakuntakaavan 9.6.2010. Kaava-asiakirjat toimitettiin ympäristöministeriöön vahvistettavaksi kesän 2010 lopussa ja ympäristöministeriö vahvisti Etelä-Karjalan maakuntakaavan 21. joulukuuta 2011.

Kokonaismaakuntakaavaa pääsee tarkastelemaan Etelä-Karjalan liiton karttapalvelussa tai liiton kotisivuilla olevista pdf-tiedostoista. Linkki karttapalveluun löytyy tämän raportin lopusta.

1.2.2 Ensimmäinen vaihemaakuntakaava 2015

Etelä-Karjalan maakuntahallitus hyväksyi 1. vaihemaakuntakaavan (kauppa, matkailu, elinkeinot ja liikenne) tammikuussa 2014, jonka jälkeen kaava siirtyi maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi ja sen jälkeen ympäristöministeriön vahvistettavaksi maaliskuussa 2014. Ympäristöministeriö vahvisti Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavan 19.10.2015.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin kirjattiin siirtymäsäännös, joka mahdollisti tilaa vaativan kaupan kaavoittamisen ilman maakuntakaavan merkintöjä. Vähittäiskaupan muita suuryksiköjä, kuten erikoistavaraa ja päivittäistavaraa sisältäviä vähittäiskaupan suuryksiköjä (yli 2000 k-m²) ei ole mahdollista toteuttaa ilman maakuntakaavaan osoitettuja merkintöjä ja määräyksiä. Kauppaa koskevat mitoitukset on kirjattu 1. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteeseen 1. Siirtymäsäännöksen voimassaoloaika päättyi 15.4.2017.

Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavaa pääsee tarkastelemaan Etelä-Karjalan liiton karttapalvelussa, johon löytyy linkki tämän raportin lopusta. Kaava-asiakirjat löytyvät myös pdf-tiedostoina Etelä-Karjalan liiton kotisivuilta.

1.2.3 Seuraava maakuntakaava

Päätöstä seuraavan maakuntakaavan aloittamisesta ei ole vielä tehty eikä tarkempaa aikataulua ole laadittu.

1.3 MAAKUNTAKAAVAN TOTEUTTAMISEN EDISTÄMINEN JA SEURANTA

Maankäyttö- ja rakennuslain 32§:n 1 mom. mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleis- ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32§:n 2 mom. mukaisesti viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 2§:n mukaan maakunnan liiton tulee huolehtia maakunnan suunnittelun edellyttämästä alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seurannasta alueellaan.

Etelä-Karjalan liitossa seurataan maakuntakaavan toteutumista kaavan aihepiireittäin ja siitä raportoidaan tarvittaessa. Kokonaismaakuntakaavan seurantaraportti valmistui marraskuussa 2015 ja 1. vaihemaakuntakaavan seurantaraportti joulukuussa 2017. Raportit on luetavissa Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla. Toteutumisen seuranta tapahtuu myös kuntakaavoista ja suunnitelmista lausuttaessa. Seurantatietoa voidaan hyödyntää seuraavien maakuntakaavojen laadinnassa.

1. vaihemaakuntakaavan vahvistamispäätökseen on kirjattu jatkosuunnitteluohje:

”Ympäristöministeriö kehottaa Etelä-Karjalan liittoa seuraamaan vähittäiskaupan liiketilan lisätarpeen perusteena olevan ostovoiman kehitystä etenkin venäläisten matkailijoiden osalta. Mikäli ostovoima ei kehity vahvistetun kaavan selvityksissä arvioidulla tavalla, on liiketilan lisätarvetta tarpeen arvioida uudelleen. Ympäristöministeriö kehottaa tulevassa maakuntakaavoituksessa kiinnittämään erityistä huomiota vähittäiskaupan kokonaismitoitukseen ja sen jakautumiseen kaupan eri laatujen kesken sekä kokonaismitoituksen jakautumiseen keskustatoimintojen alueiden ja keskustatoimintojen alueiden ulkopuolisten alueiden kesken.”

/ 2. ETELÄ-KARJALAN LIITOLTA PYYDETTÄVÄT LAUSUNNOT

Etelä-Karjalan liitolta pyydettyvät lausunnot pyydetään toimittamaan sähköisesti liiton kirjaamoon osoitteeseen **kirjaamo@ekarjala.fi** tai postitse osoitteeseen **Etelä-Karjalan liitto, Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta**.

Kaikki lausuntopyynnöt tulee osoittaa ja toimittaa Etelä-Karjalan liiton kirjaamoon, eikä suoraan yksittäisille viranhaltijoille. Lausunnoille saapuvat kaava-asiakirjat voi toimittaa joko sähköisesti tai postitse. Etelä-Karjalan liitto lähettää pyydettyä lausunnon myös sähköisesti.

2.1 YLEISKAAVAT

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 20 §:n mukaan yleiskaavaehdotuksesta on pyydettyä lausunto maakunnan liitolta.

Yleiskaavat ovat usein merkittäviä ja koskevat laajoja alueita. Usein onkin jo kaavan luonnosvaiheessa tarpeen saada viranomaisilta palautetta. Etelä-Karjalan liiton osalta palautteen anto voidaan toteuttaa joko lausuntopyynnöllä, kommentointipyyntöä tai työneuvotteluilla. Myös luonnosvaiheessa kaavasta voidaan pyytää lausunto maakunnan liitolta.

2.2 ASEMAKAAVAT

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 28 §:n mukaan asemakaavaehdotuksesta on pyydettyä lausunto maakunnan liitolta, mikäli kaava saattaa koskea maakuntakaavassa käsiteltyä tai muutoin maakunnallisesti merkittäviä asioita.

Mikäli alueella on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava ja asemakaava laaditaan täysin sen mukaisesti, on lausuntopyyntö maakunnan liiton osalta usein tarpeeton. Niillä alueilla, joilla ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, asemakaavan luonnosvaiheessa voidaan palautteen anto tarvittaessa toteuttaa joko lausuntopyynnöllä, kommenttipyyntöä tai työneuvotteluilla. Keskeisen kaupunkiympäristön asemakaavoista on kuitenkin syytä pyytää lausunto maakunnan liitolta.

2.3 LAUSUNTOJEN MÄÄRÄAJOISTA

Yleis- ja asemakaavalausuntojen osalta maakunnan liiton lausunnon antamiselle ei lainsäädäntöön ole kirjattu määräaikoja. Maa-ainesten ottoluvista tulee pyytää lausunto Etelä-Karjalan liitolta, jos lupahakemuksen tarkoittamalla alueella on huomattavaa merkitystä maakuntakaavoituksen kannalta. Tällöin maakunnan liiton on annettava lausunto kahden kuukauden kuluessa lausuntopyynnön saapumisesta. Mikäli lausuntoa ei ole määräajassa annettu, asia voidaan ratkaista ilman kyseistä lausuntoa.

Etelä-Karjalan liitto toivoo, ettei lausuntojen määräaikoja asetettaisi liian kiireellisiksi. Kaavaprosessin kannalta on tärkeintä, että lausunnoilla oleviin kaava-asiakirjoihin perehtymiseen voidaan varata valmistelussa riittävästi aikaa. Suuntaa antavana määräaikana asema- ja yleiskaavojen osalta voitaneen pitää kuukauden määräaika lausuntopyynnön saapumisesta.

/ 3. LIIKENNE

Sujuvat ja luotettavat liikenneyhteydet ovat elinkeinoelämän ja arjen sujuvuuden kannalta merkittäviä tekijöitä. Liikennejärjestelmätö ja liikenteen edunvalvonta ovat Etelä-Karjalan liiton aluesuunnitteluyksikön tärkeimpiä tehtäviä maakuntakaavoituksen lisäksi.

Maakunnallisen liikennejärjestelmäryhmän toimintaa koordinoi Etelä-Karjalan liitto. Työryhmässä on mukana maakunnan kunnat, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Liikennevirasto ja Etelä-Karjalan kauppakamari. Työryhmä kokoontuu useamman kerran vuodessa vaihtuvin tein.

Liikennejärjestelmäryhmän tehtävänä on pitkäjänteinen yhteistyö eri toimijoiden kesken tavoitteena liikennejärjestelmän kehittäminen, paikallisten, maakunnallisten ja ylimaakunnallisten liikennehankkeiden edistäminen. Lisäksi tehtävänä on eri kulkutapojen, liikenneväylien ja

niihin liittyvien rakenteiden sekä henkilö- ja tavaraliikenteeseen liittyvien palveluiden edistäminen. Myös maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen ja sen toimenpiteiden edistäminen ovat liikennejärjestelmäryhmän tehtäviä.

Vuonna 2017 liikennejärjestelmätöön teemoja olivat seudullisten liikennejärjestelmäryhmien perustaminen, toimivien liikenneyhteyksien merkitys teollisuudelle, VT 26/ MT 387 -liikennekäytävän kehittäminen ja henkilöliikenteen järjestäminen maakuntaudistuksessa. Vuoden 2018 teemat tarkentuvat vuoden ensimmäisessä kokouksessa helmikuun lopulla.

Etelä-Karjalan liitossa on meneillään useita liikennehankkeita ja edunvalvoontaan liittyviä projekteja. Ne on kirjattu tarkemmin tämän raportin kappaleeseen 4.5 Hankkeet ja yhteistyökuviot.

/ 4. TIETOTUOTANTO JA YHTEISTYÖ

Etelä-Karjalan liiton selvitykset, strategiat ja tietoaineistot on luettavissa ja ladattavissa Etelä-Karjalan liiton kotisivuilta www.ekarjala.fi/liitto/.

4.1 STRATEGIAT JA SUUNNITELMAT

Etelä-Karjalan maakuntaohjelma 2018-2021 ja siihen liittyvä ympäristöselostus hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2017. Maakuntaohjelma linjaa seuraavaksi neljäksi vuodeksi maakunnan mahdollisuuksiin, tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet sekä sovittaa yhteen alueen tahtotilan ja kansallisen ja EU-koheesiopolitiikan.

Maakuntaohjelman rinnalle valmistuu maakuntastrategia, jonka tarkoituksena on määrittää vuonna 2020 toimintansa aloittavan uuden maakuntakonsernin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet. Ohjelma-asiakirjat täydentävät toisiaan. Maakuntaohjelman ohessa on myös valmisteltu **maakunnallista innovaatiostrategiaa**, joka kytkeytyy myös maakuntaohjelmaan ja sen toteuttamiseen.

Etelä-Karjalan matkailustrategia vuosille 2015-2020 valmistui vuoden 2015 lopussa. Strategiassa linjatun tavoitteen mukaisesti vuonna 2020 Saimaan alue on Suomen kolmen tärkeimmän matkailualueen joukossa. Tähän tavoitteeseen pyritään vahvan yhteistyön avulla. Yhteistyötä tehdään sekä maakunnan sisällä että naapurimaakuntien ja niiden yritysten kanssa.

Etelä-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma – Liikennestrategian päivitys valmistui vuoden 2014 lopussa ja siihen liittyvä aiesopimus allekirjoitettiin vuoden 2015 alussa. Liikennejärjestelmän kehittämistä koskevat tavoitteet on asetettu vuoteen 2030 ja ne on määritelty erikseen kansallisen ja kansainvälisen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja aluekehityksen vahvistamiseen sekä arjen kestävän liikkumisen että yhteiskunnan tavoitteiden edistämiseen.

Kaakkois-Suomen liikennestrategia valmistui vuoden 2014 lopulla. Työn tavoitteena oli luoda edellytykset osallistua selkeällä ELY-keskuksen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien hyväksymällä näkemyksellä ja priorisoidulla kannanotolla valtakunnalliseen liikennepoliittiseen keskusteluun. Strategiaan on koottu Kaakkois-Suomen liikennejärjestelmän keskeiset kehittämistarpeet vuoteen 2035 ulottuvalla tarkasteluajanjänteellä.

4.2 EDUNVALVONTA

Aluesuunnitteluyksikön edunvalvontatehtävät ovat pääosin liikenteen ja rajanylityspaikkojen edunvalvontaa. Etelä-Karjalan liiton johtaman Etelä-Karjalan liikennejärjestelmätyöryhmän tehtävänä on liikennehankkeiden edunvalvonta ja erilaisten liikenteeseen liittyvien selvitysten edistäminen ja laatiminen.

Etelä-Karjalan liikennejärjestelmätyön ja edunvalvonnan keskeiset toimenpiteet liittyvät seuraaviin väylähankkeisiin, joista laaditaan muun muassa edunvalvontaan liittyviä esitteitä.

RAIDELIIKENNE

Kaksoisraide Luumäki–Imatra–valtakunnan raja

Tavoitteena on kaksoisraide -hankkeen jatkaminen Karjalan radalta Imatran rajanylityspaikalle. Tavoitteena on kansainvälisen raideliikenteen aloittaminen ja koko ratayhteyden saaminen TEN-T -ydinverkkoon.

Karjalan radan parantamistoimenpiteet

Tasoristeysten poistoon välillä Imatra–Parikkala tarvitaan laaditun yleissuunnitelman lisäksi ratasuunnitelma tasoristeyskohteiden osalta sekä koko välin laitesuunnitelma. Rahoituksen järjestämiseksi tarvitaan kustannusten MAKU-päivitys.

Lisäksi Etelä-Karjalan taajamajunaselvityksen päivitystä varten on tarkoitus perustaa työryhmä, jonka tehtävänä on pohtia mitkä, ovat taajamajunan toimintaedellytykset tänä päivänä.

Myös raideliikenteen poikittaissuuntaisia yhteyksiä tulisi parantaa. Erityisesti yhteyksiä Länsi- ja Keski-Suomesta rajanylityspaikoille tulisi kehittää. Yhteyden kehittäminen on useamman maakunnan intressi.

TIELIIKENNE

Valtatie 13 Lappeenranta-Ristiina

Koko tieyhteyden kehittäminen on edunvalvonnan kohteena. Myyttiönmäki on ensimmäinen parannettava kohde ja se oli suunnitelmavalmiuden puolesta käynnistettävissä jo vuonna 2015. Tieosuudella on useita parannettavia kohtia.

Käyhkään silta ja Suvorovin kanava

Edunvalvontaa tarvitaan erityisesti Käyhkään sillan uudistamiseksi ja siihen liittyvän Suvorovin kanavan kunnostamiseksi.

RAJALIIKENNE

Imatra-Svetogorsk -rajan ylittävän pyöräilyreitit toteuttaminen

Etelä-Karjan liitto rahoittaa Imatra-Svetogorsk (Suomen puolella) välisen polkuryöreitin esiselvitystä. Selvitystyötä vetää Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Venäjän puolen pyöräreittiä toteutetaan ENI-rahoituksella.

Imatran-Svetogorskin rajanylityspaikan liikenteen sujuvuuden ja logistiikan kehittäminen

Raideliikenteen tavarakuljetusten ja rajanläheisen logistiikka-alueen kehittäminen tarvitsevat tuekseen edunvalvontaa. Tavoitteena on kansainvälisen raideliikenneyhteyden hyödyntäminen monipuoliseen vientiin ja tuontiin. Tavoitteena on myös uuden innovatiivisen liiketoiminnan sekä digitaalisten logistiikkapalveluiden kehittäminen. Etelä-Karjalan liitossa käynnissä olevan Pohjoisen kasvuvyöhyke -hankkeen tarkoitus on toteuttaa tätä tavoitetta.

Parikkala–Syväoro tilapäisen rajanylityspaikan liikenneyhteyksien kehittäminen ja edellytysten luonti rajanylityspaikan kansainvälistämiseksi

Edunvalvonnan tavoitteena on Parikkalan rajanylityspaikan avaaminen, Kolmikannan tieyhteyden parantaminen ja uuden rajatarkastusaseman toteuttaminen.

VESILIIKENNE

Kutilan kanava

Maa- ja metsätalousministeriö on myöntänyt Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle 100 000 euroa Kutilan kanavan ja pumppaamoiden jatkosuunnittelun selvityksiä varten. Selvityshankkeen omarahoitusosuus saadaan Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiöltä, Taipalsaaren kunnalta ja Etelä-Karjalan liitolta. Selvitystyön jälkeen rahoitusta tarvitaan pumppaamoiden, kanavan ja uuden sillan toteuttamiseksi. Päämääränä on uusien pumppujen ja Kutilan kanavan avulla parantaa Pien-Saimaan vedenlaatua sekä avata uusia mahdollisuuksia eteläisen Saimaan vesistömatkailuun.

Saimaan kanavan kehittäminen

Saimaan kanavan sulkujen pidentämissuunnitelman laadinta on aloitettu. Tavoitteena on sulkujen pidentämisen ja mahdollisesti myös sulkujen lämmitysjärjestelmän toteuttaminen. Lisäksi rahtialusten painolastin purkualueen sijoittamista Mustolaan on tarkoitus selvittää. Maankäytön suunnittelulla on tärkeä rooli satamatoimintojen suunnittelussa ja kehittämisessä, jotta etenkin liikenneyhteydet satamiin ovat sujuvia.

Kaikki Etelä-Karjalan liitossa laaditut esitteet on ladattavissa ja tulostettavissa Etelä-Karjalan liiton kotisivuilta. Esitteet pyritään pitämään ajantasaisina ja niitä päivitetään aina tarvittaessa.

Uusimmat edunvalvonnan esitteet:

- Etelä-Karjalan polkupyöräilyn teemareittihanke (2017)
- Pohjoinen kasvuvyöhyke (2017)
- Hiitolanjoen vapauttaminen kalojen kululle (2018)
- Pien-Saimaan vedenlaadun parantaminen ja Kutilan kanava (2018)
- Suvorovin kanavareitti (valmistuu 2018)
- Itäisten maakuntien liikenteen yhteisen edunvalvonnan kehittäminen (valmistuu 2018)
- Käyhkään uusi silta ja kanavan kunnostaminen (valmistuu 2018)

4.3 SELVITYKSET

Kaikki Etelä-Karjalan liitossa laaditut selvitykset ovat saatavilla Etelä-Karjalan liiton kotisivuilta tai erikseen pyydettäessä.

MAAKUNTAKAAVOITUSTA KOSKEVAT SELVITYKSET

Maakuntaa koskevia luontoselvityksiä on täydennetty ja päivitetty. Luontokohteiden maastokäynnit ja kuvaukset aloitettiin kesällä 2016. Maastokäynnit saatiin päätökseen kesällä 2017. Luontokohteet ja niitä koskeva tieto on tarkoitus siirtää paikkatietoaineistoksi kevään 2018 aikana.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi oli osa ympäristöministeriön koko maan kattavaa päivitys- ja täydennysinventointihanketta, jossa toteutettiin maisemainventoinnit maakunnittain vuosina 2010–2014. Valtioneuvosto ei ole vielä antanut päätöstä, jolla korvataan aiempi vuonna 1995 annettu periaatepäätös valtakunnallisesti arvokkaista maisemista. Valtioneuvoston päätöstä valmisteleva kuuleminen järjestettiin vuonna 2016 ja siitä saadun palautteen käsitteily ja valtioneuvoston päätöksen valmistelu on edelleen kesken ympäristöministeriössä.

Etelä-Karjalan seuraavaa maakuntakaavaa varten tarvittavien selvitysten tarkempi laatiminen voidaan aloittaa, kun päätökset kaavan laadinnasta ja aihepiireistä on tehty.

MATKAILUUN LIITTYVÄT SELVITYKSET

Kutilan kanavan uusin selvitys (PISARA-hanke) osoittaa, että Läntisen Pien-Saimaan kunnostukseen liittyvän virtauksen toteuttamiseksi tarvitaan kaksi pumppua, toinen Kopinsalmeen ja toinen rakennettavaan Kutilan kanavaan. Selvityksessä todetaan, että lisäveden johtaminen onnistuu parhaiten Kutilan kanavan kautta. Yhdistetyn Kutilan kanavan ja virtausohjauksen toteuttaminen edellyttää vanhojen suunnitelmien päivitystä ja jatkosuunnittelua päätöksentekoa, kustannusarvion tarkentamista, rahoitusneuvotteluja sekä lupahakemuksia varten. Toteuttamiseen tähtäävää suunnittelua lähdetään tekemään Etelä-Karjalan liiton ja sen yhteistyökumppaneiden yhteistyöllä. Hankkeen viestinnän tueksi julkaistiin video marraskuussa 2017.

Maa- ja metsätalousministeriö on myöntänyt Kutilan kanavan ja pumppaamoiden jatkosuunnittelun selvityksiä varten 100 000 euroa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle. Hankkeen omarahoitusosuus saadaan Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiöltä, Taipalsaaren kunnalta ja Etelä-Karjalan liitolta. Selvitystyön jälkeen rahoitusta tarvitaan edelleen pumppaamoiden, kanavan ja uuden sillan toteuttamiseksi. Toteutuessaan Kutilan kanava ja pumput parantaisivat Pien-Saimaan vedenlaatua, jonka seurauksena myös matkailun ja veneilyn toimintaedellytykset alueella paranevat.

4.4 TILASTOT JA PAIKKATietoaineistot

Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla on keskeisistä aihealueista ajantasaista tilastotietoa. Etelä-Karjalan liitolla on käytössään Tilastokeskuksen maksullisista tietokannoista Kaupunki- ja seutuindikaattorit, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti ja Toimialoitainen yritystietopalvelu. Lisäksi maakunnan liitossa on käytössä erilaisia paikkatietoaineistoja, kuten Suomen ympäristökeskuksen aineistoja, joita hyödynnetään suunnittelussa ja analyseissä.

Nykyisin tilastoaineistoista ja niistä tehtävistä tilastokoonneista vastaa Etelä-Karjalan liiton tietopalveluasiantuntija Päivi Kortelainen, joka aloitti työssään syksyllä 2017. Vastuu maakuntaliiton paikkatietoaineistoista ja toimipaikkarekisterin päivityksestä on edelleen aluesuunnitteluyksikön paikkatietosuunnittelijalla.

Etelä-Karjalan toimipaikkarekisteri on kaikille ilmainen palvelu, jota voi hyödyntää mm. erilaisten palvelujen tai vaikkapa työpaikan etsimisessä. Palvelun käyttö ei vaadi rekisteröitymistä.

Etelä-Karjalan liiton ylläpitämän rekisterin tietosisältö on hankittu Tilastokeskukselta yritys- ja toimipaikkarekisteristä ja julkisyhteisörekisteristä. Tiedot päivitetään vuosittain tammi-helmikuussa. Linkki toimipaikkarekisteriin löytyy tämän raportin lopusta.

Maakuntakaavan paikkatietoaineistoa on mahdollista saada kuntien käyttöön. Aineistot on koottu maakuntaliittojen toimesta EU:n INSPIRE-direktiivin mukaiseen yhteispaikkatietojärjestelmään. Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkunassa maakuntakaava-aineistot ovat kaikkien katseltavissa ja Lounaispaikan tiedostopalvelusta aineistot voi ladata paikkatietomuodossa (Esri Shape) omaan käyttöön. Linkit Paikkatietoikkunan karttaikkunaan ja Lounaispaikkaan löytyvät tämän raportin lopusta.

Etelä-Karjalan liitto on toteuttanut kotisivuilleen ArcGis Online karttapalvelun. Molemmat voimassa olevat maakuntakaavat ja niiden yhdistelmäkartta löytyvät karttapalvelusta. Linkki karttapalveluun löytyy tämän raportin lopusta.

Etelä-Karjalan liitto on ollut mukana **Suomen ympäristökeskuksen ja maakuntien liittojen yhteistyöhankkeessa**, jonka tavoitteena on ollut etsiä ratkaisuja maakuntakaavojen esitystapojen yhtenäistämiseen liittyviin ongelmiin ja haasteisiin (HAME-hanke). Projektin päätavoitteena on ollut helpottaa ja tehostaa digitaalisen maakuntakaavatie-
tiedon sujuvaa käyttöä ja hyödyntämistä. Vuoden 2017 aikana hankkeessa sovittiin yhteisesti maakuntakaavamerkintöjen visualisoinnista ja tuotettiin yhteinen tietomalli maakuntakaavoille. Lisäksi Maakuntakaavoitustyökalu-niminen ohjelmalaajennus valmistui maakuntakaavoitajien käyttöön. Hanke sai rahoituksen myös vuodelle 2018.

4.5 HANKKEET JA YHTEISTYÖKUVIOT

Etelä-Karjalan liitto on käynnistänyt syksyllä 2016 **MaaS-hankkeen**, jonka tavoitteena on etsiä ratkaisua Etelä-Karjalan kuntien ja Eksoten hankkimien henkilö- ja tavarakuljetusten ongelmiin hyödyntämällä digitalisaation antamia mahdollisuuksia. Hanke on nyt edennyt kokeiluvaiheeseen ja tuloksia on odotettavissa vuoden 2018 aikana. Hankkeesta saatujen kokemusten pohjalta suunnitellaan jatkohanketta. Helmikuussa 2018 on jätetty hakemus Sitran alueellisen liikkumisen rahoitushakuun, jossa uutta liikkumisen palvelumallia kehitetään laajalla alueellisella yhteistyöllä julkisten toimijoiden, tutkimuslaitosten, yritysten ja loppukäyttäjien

kanssa. MaaS-hankkeen koordinaattorina toimii Etelä-Karjalan liiton liikenneasiantuntija Sonja Tynkkynen.

Pohjoinen kasvuvyöhyke on työ- ja elinkeinoministeriön tukema yhteistyöverkosto, jonka toimet kohdistetaan tavaralogistiikan hankkeiden tehostamiseen. Osana Pohjoista kasvuvyöhykettä Etelä-Karjalan liitto pyrkii edistämään digitalisaatioiden ja innovaatioiden hyödyntämistä kansainvälisessä liiketoiminnassa ja tavaraliikenteessä kehittämällä Imatra-Svetogorsk rajanylityspaikan valmiuksia toimia kansainvälisenä rajanylityspaikkana ja sujuvoittamalla rajanylitysprosessia sekä rauta- että maanteillä. Etelä-Karjalan liitto on yhdessä pietarilaisen partneriorganisaation kanssa aloittanut selvitystyön, jonka on tarkoitus määrittää tarvittavien investointien luonne, määrä ja kannattavuus sekä lobata investointipäätöstä tarvittavan teknisen varustelun saamiseksi. Useita osahankkeita on myös vireillä. Tarkemmat tiedot hankkeen etenemisestä päivitetään Etelä-Karjalan liiton kotisivuille. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Stefan Mynttinen.

Saimaa Geopark

Eteläisen Saimaan alueelle perustettava Saimaa Geopark tarjoaa alustan Saimaan tuotteistamiselle, yhteistyön lisäämiselle, palvelupaketeille ja uusien markkinoiden haltuunottoon. Geoparkin tarkoituksena on olla matkailun tukirakenteena ja esitellä Saimaan alueen geologiaa, luontoa ja kulttuuria.

Hakemus kansainväliseen Geopark-verkostoon on lähetetty UNESCOLE marraskuussa 2017. Etelä-Karjalan liitto on ollut vahvasti mukana hankkeessa sen alkuaikojen lähtien. Nyt työstä vastaa vuoden 2017 alussa perustettu Saimaa Geopark -yhdistys. Etelä-Karjalan liiton ympäristöpäällikkö edustaa maakunnan liittoa Geopark -yhdistyksen hallituksessa.

Sarviniemen kehittäminen saatiin vihdoin käyntiin, kun Etelä-Karjalan virkistysalueesäätiö allekirjoitti vuokrasopimuksen alueesta toukokuussa 2017. Alueesta on tarkoitus kehittää myös Saimaa Geoparkin päiväretkikohde. Sarviniemen virkistysalueen yleissuunnittelu ja rakenteiden suunnittelu on käynnistetty Etelä-Karjalan virkistysalueesäätiön Sarviniemi retkikohteeksi -hankkeella. Kehittämishankkeella Sarviniemen aluetta kunnotetaan ja alueelle laaditaan suunnitelmat sen toimintojen järjestämisestä ja palvelurakenteista. Alueen suunnittelusta vastaa kaksi Aalto-yliopiston arkkitehtiopiskelijaa.

Meneillään on Etelä-Karjalan liiton osittain rahoittama **Saimaan alueen digitaalinen ja verkostoitunut luontomatkailu -hanke**, jonka tavoitteena on viedä käytäntöön Etelä-Karjalan matkailustrategian tavoitteita ja tehdä Etelä-Karjalasta entistä elinvoimaisempi matkailualue. Lisäksi Imatran seudun kehitysyhtiössä on meneillään Digitaalisen matkailumyynnin kehittäminen ja pilotointi Saimaan alueella -hanke, jonka tavoitteena on helpottaa matkailijoiden asiointia verkossa tarjoamalla matkailu- ja matkailua tukevia palveluita samassa paikassa. Digitaalinen palvelutuotteiden kauppapaikka on tarkoitus lanseerata Etelä-Karjalan maakunnasta alkaen koko Saimaan alueelle. Hankkeet edistävät myös maakuntakaavojen toteutumista.

Etelä-Karjalan polkupyöräilyn teemareitti -hanke saadaan päätökseen vuoden 2018 aikana. Hankkeen myötä valmistuu 14 erilaista pyöräilyn teemareittiä, joiden tueksi on laadittu reittejä kuvaavat tarinat ja koottu tietoa reittien varrella sijaitsevista palveluista. Reitit on tarkoitus toteuttaa myös mobiilisovelluksena. Jatko-hankkeena on tarkoitus suunnitella maastopyöräilyreittejä, mikäli hankkeelle saadaan rahoitus.

Lisäksi Etelä-Karjan liitto rahoittaa Imatra-Svetogorsk (Suomen puolella) välisen polkupyöräreitien esiselvitystä. Selvitystyötä vetää Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Tiesuunnitelmaan ja toteutukseen tarvitaan vielä rahoitusta.

ESPON -hankkeessa (EU-hanke) selvitetään rajat ylittäviä julkisia palveluja ja niiden kehittämismahdollisuuksia. Hanke alkoi 2017 ja jatkuu kevääseen 2019. Parhaillaan kerätään tietoa Suomi-Venäjä rajan ylittävistä julkisista palveluista Etelä-Karjalassa. Maakunnan liitto on hankkeessa partnerina.

Kaakkois-Suomen kiviainesten inventointi -hanke käynnistyi Kymenlaakson kiviainesten inventoinneilla vuonna 2017 ja inventoinnit Etelä-Karjalassa on määrä aloittaa keväällä 2018. Hanke on GTK:n tutkimushanke, jonka tuloksia voidaan hyödyntää laajasti niin alueiden suunnittelussa kuin alueiden kehittämisessä elinkeinon näkökulmasta. Etelä-Karjalan liitto on mukana hankkeen ohjausryhmässä.

Kaakkois-Suomen vesienhoidon ja merenhoidon yhteistyöryhmä

Etelä-Karjalan liiton ympäristöpäällikkö on jäsenenä Kaakkois-Suomen vesienhoidon ja merenhoidon yhteistyöryhmässä. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien vähintään hyvä tila sekä samalla estää hyvälaatuisten vesien tilan heikkeneminen. Vesienhoidon suunnittelu etenee kuuden vuoden jaksoissa. Suunnittelu toteutetaan laajassa yhteistyössä ja eri tahoja kuullaan useissa vaiheissa suunnittelua. Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueille on tehty toisen kauden vesienhoitosuunnitelmaehdotukset, jotka valtioneuvosto hyväksyi 3.12.2015. Valtioneuvosto hyväksyi myös merenhoidon toimenpideohjelman 3.12.2015.

/ 5. ALUESUUNNITTELU, HENKILÖSTÖ JA YHTEYSTIEDOT

Etelä-Karjalan liiton aluesuunnitteluyksikön tehtäviin kuuluvat alueiden käytön suunnittelu, maakuntakaavoitus, liikenne-, ympäristö- ja luontoasiat, tietotuotanto alueiden suunnittelua varten sekä erilaiset edunvalvontatehtävät. Lisäksi kunta- ja viranomais- sekä sidosryhmäyhteistyö ovat tärkeä osa aluesuunnitteluyksikön toimintaa. Aluesuunnitteluyksikössä hyödynnetään ja tuotetaan myös erilaisia paikkatietoaineistoja sekä laaditaan selvityksiä, raportteja ja edunvalvonta-aineistoja.

Aluesuunnittelu, henkilöstö:

aluesuunnittelujohtaja Marjo Wallenius

suunnittelun tulosalueen vastuuhenkilö, maakuntasuunnittelu, maakuntakaava, liikenne, paikkatietojärjestelmän kehittäminen, maankäytön kotimaiset ja kansainväliset asiat, teknisen huollon asiat, maankäytön lausunnot

ympäristöpäällikkö, Matti Vaittinen aloittaa tehtävässään keväällä 2018

ympäristö, luonnonsuojelu, luonnonvarojen hoito, lausunnot, suurpetoneuvottelukunta, Saimaa Geopark

liikenneasiantuntija Sonja Tynkkynen

liikennehankkeet, liikennejärjestelmätyö, liikenteen lausunnot, liikenteen edunvalvontaesitteiden laadinta, tutkijalautakuntatyö

paikkatietosuunnittelija Susanna Mäntykoski

paikkatietojärjestelmä ja -aineistot, kartat, maankäytön suunnittelu, tilastoaineistot ja Etelä-Karjalan toimipaikkarekisteri, edunvalvontaesitteiden laadinta

suunnittelija Maria Peuhkuri

maankäytön suunnittelu, tietotuotanto suunnittelua varten, selvitykset, maakuntakaavan seuranta, paikkatieto, edunvalvontaesitteiden laadinta

projektipäällikkö Stefan Mynttinen

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen projekti, tavaralogistiikan kehittäminen, rajaliikenteeseen liittyvän logistiikan ja liiketoiminnan kehittäminen

YHTEYSTIEDOT

Etelä-Karjalan liitto
Kauppakatu 40 D 53100 Lappeenranta
www.ekarjala.fi/liitto/
kirjaamo@ekarjala.fi
etunimi.sukunimi@ekarjala.fi

LINKKEJÄ

Etelä-Karjalan liiton karttapalvelu
<http://etela-karjala.maps.arcgis.com/home/index.html>
Etelä-Karjalan toimipaikkarekisteri
<http://tpr.ekarjala.fi>
Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkuna
www.paikkatietoikkuna.fi
Lounaispaikan Inspire –tietopalvelu
<http://www.lounaistieto.fi/blog/2015/08/19/maakuntien-liittojen-kaava-aineistot/>

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

KAUPPAKATU 40 D
53100 LAPPEENRANTA

etunimi.sukunimi@ekarjala.fi
kirjaamo@ekarjala.fi

www.ekarjala.fi/liitto/